

SPIS TREŚCI

Wstęp

Rozdział 1

Psychologia w szkole. Zarys problematyki (Stanisław Kowalik)

- 1.1. Rozwój psychologii szkolnej
- 1.2. Zastosowania wiedzy psychologicznej w szkole
- 1.3. Użytkownicy wiedzy psychologicznej w szkole
- 1.4. Podsumowanie

Rozdział 2

Problemy uczniów i ich rozwiązywanie przez nauczycieli
(Stanisław Kowalik)

- 2.1. Wprowadzenie
- 2.2. Wiedza jako regulator profesjonalnych działań nauczycieli
- 2.3. Problemy uczniów i ich klasyfikacje
- 2.4. Rozwiązywanie problemów uczniowskich przez nauczycieli
- 2.5. Optymalizacja pomocy udzielanej uczniom z trudnościami edukacyjnymi i wychowawczymi
- 2.6. Charakterystyka funkcjonalnego rozwiązywania problemów uczniowskich .
- 2.7. Podsumowanie

Załącznik A. Pomiar poczucia jakości życia uczniów

Rozdział 3

Skuteczne uczenie się w szkole (Joanna Urbańska, Mariusz Urbański)

- 3.1. Wprowadzenie
- 3.2. Uwarunkowania skutecznego uczenia się
- 3.3. Konteksty uczenia się: lekcja
- 3.4. Uwarunkowania uczenia się i obszary wpływu nauczyciela
- 3.4.1. Uwarunkowania organizacyjne
- 3.4.2. Uwarunkowania motywacyjne
- 3.4.3. Uwarunkowania emocjonalne
- 3.4.4. Uwarunkowania komunikacyjne
- 3.5. Podsumowanie

Załącznik B. Jak doskonalić własne kompetencje dydaktyczne?

Rozdział 4

Trudności wychowawcze i ich rozwiązywanie w szkole
(Dariusz Rosiński)

- 4.1. Wprowadzenie
- 4.2. Uczeń z trudnościami wychowawczymi
- 4.3. Trudności wychowawcze, problemy wychowawcze, zaburzenia zachowania a zaburzenia socjalizacji
- 4.4. Zaburzenia procesu socjalizacji i ich klasyfikacje

- 4.5. Wrażliwość nauczyciela na problemy wychowawcze uczniów
- 4.6. Interwencja nauczyciela w środowisku ucznia
- 4.7. Podsumowanie
- Załącznik C. Skala Zaburzeń Socjalizacji

Rozdział 5

Adaptacja uczniów do warunków szkoły (Maciej Wilski)

- 5.1. Wprowadzenie - omówienie przypadku trudności adaptacyjnych
- 5.2. Charakterystyka procesu przystosowania oraz jego rodzaje
 - 5.2.1. Pojęcie przystosowania
 - 5.2.2. Adaptacja społeczna
 - 5.2.3. Adaptacja zadaniowa
 - 5.2.4. Adaptacja organizacyjna
- 5.3. Szkoła jako generator trudnych sytuacji dla ucznia
 - 5.3.1. Relacja uczeń - inni uczniowie
 - 5.3.2. Relacja uczeń - nauczyciel
 - 5.3.3. Relacja uczeń - szkoła jako organizacja
- 5.4. Potencjał adaptacyjny dziecka
 - 5.4.1. Zasoby biologiczne
 - 5.4.2. Zasoby psychologiczne
 - 5.4.3. Zasoby społeczne
- 5.5. Psychologiczne mechanizmy adaptacyjne - radzenie sobie ze stresem
- 5.6. Rola nauczyciela we wspieraniu adaptacji ucznia
- 5.7. Podsumowanie
- Załącznik D. Rozmowa z uczniem jako forma pomocy psychologicznej

Rozdział 6

Ocena osiągnięć edukacyjnych uczniów (Remigiusz Koc)

- 6.1. Wprowadzenie - Ocena uczniów jako antidotum na wszystkie problemy w pracy nauczyciela - przykład niewłaściwej oceny osiągnięć szkolnych
- 6.2. Rodzaje i funkcje oceny osiągnięć ucznia
- 6.3. Percepcja i ocena własnych oraz cudzych osiągnięć
- 6.4. Źródła błędów i rozbieżności w ocenie osiągnięć ucznia
- 6.5. Wybrane metody zwiększenia trafności oceny osiągnięć ucznia przez nauczyciela
- 6.6. Pożądane i niekorzystne konsekwencje oceny osiągnięć ucznia
- 6.7. Główne zasady skutecznej oceny ucznia - zamiast podsumowania
- Załącznik E. Alternatywne narzędzia pomiaru osiągnięć szkolnych - metoda portfolio

Rozdział 7

Konflikty w środowisku szkolnym (Remigiusz Koc)

- 7.1. Wprowadzenie
- 7.2. Konflikt w szkole - szansa czy zagrożenie?
- 7.3. Źródła konfliktów w środowisku szkolnym i główne style reakcji na konflikt
- 7.4. Dynamika sytuacji konfliktowej i wyznaczniki eskalacji konfliktu
- 7.5. Sposoby kierowania konfliktem na terenie szkoły
- 7.6. Sztuka prowadzenia negocjacji w środowisku szkolnym
- 7.7. Główne etapy negocjacji i czynniki wpływające na ich przebieg
- 7.8. Mediacje - optymalna metoda kierowania konfliktem w środowisku szkolnym
- 7.9. Co praktycznego wynika z rozważań nad konfliktami - podsumowanie
- Załącznik F. Rozpoznanie sytuacji konfliktowych w środowisku szkolnym

Rozdział 8

Współpraca szkoły z rodzicami ucznia (Magdalena Miotk-Mrozowska)

8.1. Wprowadzenie

8.2. Rozwiązania dotyczące relacji szkoła-rodzice w Polsce i na świecie

8.3. Relacja interpersonalna nauczyciel-rodzice

8.4. Wzajemne postawy rodziców i nauczycieli

8.5. Komunikacja pomiędzy nauczycielem i rodzicem

8.6. Wyznaczniki interakcji nauczyciel-rodzice

8.7. Rola nauczyciela w usprawnieniu kontaktów szkoły z rodzicami

Załącznik G. Pięć przykazań wywierania skutecznego wpływu interpersonalnego

Rozdział 9

Nowoczesne technologie informacyjne i komunikacyjne w procesie edukacji (Magdalena Miotk-Mrozowska)

9.1. Wprowadzenie

9.2. Nowe technologie w procesie edukacji

9.3. Pojęcie kapitału społecznego

9.4. Wykorzystywanie nowych technologii w procesie edukacji - rola nauczyciela

9.4.1. Pomnażanie kapitału społecznego przez zwiększanie dostępu do nowych technologii w edukacji

9.4.2. Rozpowszechnianie i promowanie wiedzy na temat sposobów wykorzystywania nowych technologii wśród uczestników procesu edukacji

9.4.3. Kształtowanie jakości użytkowania nowych technologii w edukacji

9.4.4. Działania ukierunkowane na budowanie struktur społecznych bazujących na zaufaniu na każdym szczeblu procesu edukacji

9.5. Podsumowanie

Załącznik H. Zastosowania nowych technologii w pracy nauczyciela

Rozdział 10

Integracja uczniów niepełnosprawnych z uczniami pełnosprawnymi (Stanisław Kowalik)

10.1. Wprowadzenie

10.2. Zalety i wady integracji w szkole

10.3. Rodzaje integracji szkolnej

10.4. Integrująca kultura edukacyjna

10.5. Działalność psychologiczna w doskonaleniu integracji edukacyjnej

10.6. Podsumowanie

Załącznik I. Ocena wyuczalności dziecka niepełnosprawnego

Rozdział 11

Promocja szkoły i jej współpraca ze środowiskiem lokalnym (Remigiusz Koc)

11.1. Wprowadzenie

11.2. Szkoła nowo powstała i szkoła z tradycjami w społeczności lokalnej

11.3. Atrakcyjność szkoły dla przyszłych uczniów i ich rodziców

11.4. Szkoła jako organizacja ucząca się

11.5. Otoczenie szkoły

11.6. Relacje szkoły z otoczeniem - analiza z perspektywy koncepcji ekosystemu społecznego

11.7. Kształtowanie wizerunku i promocja szkoły w środowisku lokalnym

11.7.1 Wizerunek jako przedmiot oddziaływań PR

11.7.2. Proces tworzenia wizerunku szkoły

11.7.3. Techniki i narzędzia kształtowania wizerunku szkoły

11.7.3.1. Media relations - sztuka współpracy szkoły z mediami

11.7.3.2. Działalność pozaedukacyjna jako istotny element "poszerzenia" wizerunku szkoły w środowisku lokalnym oraz budowania relacji z otoczeniem

11.7.3.3. Lobbing - niezbędne narzędzie PR służące budowaniu pozycji szkoły w środowisku lokalnym

11.7.3.4. Kompleksowe planowanie PR szkoły

11.7.4. Wizerunek szkoły w sytuacjach kryzysowych

11.7.5. Współpraca z rodzicami jako narzędzie budowania trwałej relacji szkoły z otoczeniem

11.8. Podsumowanie

Załącznik J. Grupy fokusowe jako sposób diagnozy wizerunku szkoły oraz relacji z otoczeniem

Rozdział 12

Osobowość i specyficzne problemy psychologiczne nauczycieli

(Maciej Wilski)

12.1. Wprowadzenie - trudności nauczyciela w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych

12.2. Osobowość i kompetencje nauczyciela

12.2.1. Osobowość reaktywna

12.2.2. Osobowość dryfująca

12.2.3. Osobowość rozwojowa

12.3. Aspekt ideologiczny rozwoju osobowości nauczyciela - etyka i prestiż zawodu

12.4. Aspekt instytucjonalny rozwoju osobowości nauczyciela - środowisko zewnętrzne

12.4.1. Sztywność roli

12.4.2. Decyzyjność jednostki

12.4.3. Wsparcie społeczne

12.5. Aspekt indywidualny rozwoju osobowości nauczyciela - problemy psychologiczne i wypalenie zawodowe

12.5.1. Problemy psychologiczne

12.5.2. Wypalenie zawodowe

12.6. Podsumowanie

Załącznik K. Adaptacja grup Balinta na potrzeby nauczycieli

Bibliografia

Indeks osób

Indeks rzeczowy

O Autorach